

G GNEF

Verksamhet och budget

2019 - 2021

Fastställd av KF 2018-12-13 § 215

Dnr: KS/2018:301/04

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	3
Mål för verksamheten.....	4
Förutsättningar och verksamhetens finansiering	6
Finansiella mål.....	9
Satsningar och effektiviseringar driftbudget 2019.....	10
Nämnder	11
Finansförvaltningen	11
Kommunstyrelsen	12
Barn- och utbildningsnämnden.....	13
Socialnämnden.....	15
Kultur- och fritidsnämnden	18
Tekniska nämnden	19
Miljö- och byggnadsnämnden.....	20
Kommunfullmäktige.....	20
Investeringar	21
Resultatbudget.....	22
Balansbudget	22
Sammanfattning av beslutspunkter	23

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Efter valet 2018 bildar Centerpartiet, Socialdemokraterna och Moderaterna tillsammans majoritet i Gagnefs kommun. Budgeten för 2019 är vår första gemensamma budget och den läggs i en tid då det råder stor osäkerhet om hur framtiden kommer att bli.

Det finns ännu ingen ny regering och det förefaller väldigt svårt att få till ett stabilt regeringsunderlag. Det är dessutom oklart vilken statsbudget som kommer att gälla för 2019 och på vilket sätt den kommer att påverka kommunerna. Samtidigt tyder allt på att vi har nått toppen av högkonjunkturen. Sveriges ekonomi går mot en avmattning och om något år kan vi mycket väl vara på väg in i en lågkonjunktur. Osäkerheten förstärks av yttre omständigheter som Brexit och USA:s protektionism.

Satsningar och effektiviseringar

Mot den här bakgrunden är det extra viktigt med en budget som prioriterar stabilitet och ordning samtidigt som den skapar förutsättningar att möta framtida ekonomiska utmaningar. Vi kombinerar därför en expansiv budget med krav på effektiviseringar.

Utöver gängse kostnadsuppräknningar innehåller budgeten satsningar på drygt nio miljoner kronor, samtidigt som det ställs krav på effektiviseringar motsvarande knappt tre miljoner kronor. Effektiviseringarna utgör 0,5 procent av varje nämnds bruttokostnader, exklusive interna kostnader samt kapitalkostnader.

Viktiga investeringar

Investeringsbudgeten för 2019 är högre än föregående år. Det beror bland annat på att den rymmer investeringar som redan har beslutats, men som finansieras genom den här budgeten. Det gäller investeringar i moduler för skola och förskola samt extra anslag till investeringen i det nya kommunförrådet. Den största investeringen i budgeten är byggnationen av en ny förskola i Dala-Floda, som beräknas till 18 miljoner kronor.

Utveckling av hela kommunen

Under 2019 fortsätter arbetet med att ta fram en ny översiktsplan. Det är en viktig process för att få till ett ökat bostadsbyggande och utveckling av hela kommunen.

Vi kommer initiera en rad utvecklingsarbeten. Framförhållningen gällande upprustning och utbyggnad av lokaler för skola, barn- och äldreomsorg behöver förbättras. Vi behöver öka möjligheten till valfrihet och självbestämmande. Och vi ska nyttja förutsättningar som digitaliseringen erbjuder till att såväl effektivisera verksamheten som att öka delaktigheten och servicen till kommuninvånarna.

Ett förbättrat företagsklimat är en prioriterad fråga för den nya majoriteten. Därför har redan åtgärder vidtagits för att sätta igång resan. Införandet av den så kallade "Rättviksmodellen" för tillsyn och tillväxt kommer att påbörjas och utvecklandet av en effektiv företagslots är på gång. Tillsammans med kommunens företagare ska vi skapa ett attraktivt företagsklimat.

Med utgångspunkt i det lokala bygger vi en modern och trygg kommun.

Fredrik Jarl

Kommunstyrelsens ordförande

Mål för verksamheten

VÄRDEGRUND / FÖRHÅLLNINGSSÄTT

Jag är här för alla i Gagnefs kommun.

Jag är kommunikativ och möter människor med respekt.

Jag ser utvecklingsmöjligheter, reflekterar och agerar.

Vision 2030

Mötesplats för människor, älvar och vägar mitt i Dalarna

Där den vilda Västerdalälven och stilla Österdalälven strålar samman skapar Gagnefs kommun mötesplatser som tar oss in i framtiden. Med utgångspunkt i det lilla bygger vi en modern och trygg kommun. Genom engagemang och kreativitet skapar vi samhället. Vi tar hand om dem som har format den bygd vi lever i idag och satsar för kommande generationer och en hållbar utveckling.

Bästa livskvaliteten nära dig

Gagnef är kommunen med en plats för alla. Här finns tryggheten och friheten att bo i det lilla och samtidigt ha närhet till övriga världen. Av tradition finns här öppenhet, tolerans och nyfikenhet inför nya människor.

Det är lätt att hitta en bostadsform anpassad efter behov och önskemål för alla åldrar och i livets alla skeden.

Här finns förskola och skola med hög standard, möjlighet till bra studie-prestationer och social samvaro.

Eleverna lämnar skolan med goda kunskaper, bibehållen lust att lära och med intresse och engagemang för omvärldsfrågor.

Den kommunala servicen utvecklas ständigt och anpassas efter behov. Det digitala samhället är en självklarhet samtidigt som basservice finns på nära håll. Infrastrukturen är väl utbyggd och binder samman kommundelarna.

I Gagnefs kommun finns en nyskapande och unik kulturtradition. Föreningslivet är aktivt och en viktig del av turism och besöksnäring.

Här känner man sig alltid välkommen!

Den önskvärda samarbetspartnern

Gagnefs kommun är en erkänd och efterfrågad samverkansaktör mitt i Dalarna. Vi bidrar till att vår region blir ledande inom idéutveckling och entreprenörskap.

Tillsammans med företag, organisationer, ideella föreningar och andra kommuner byggs ett ömsesidigt förtroende som leder till utveckling.

Vi ser det som en styrka att bjuda in till dialog.

Gagnef är kommunen som är tillmötesgående och enkel att samarbeta med.

Långsiktig hållbar utveckling

Gagnefs kommun ligger i frontlinjen i arbetet med att forma ett ekologiskt, socialt och hållbart samhälle.

Det är lätt att leva miljövänligt i Gagnefs kommun. Genom vårt strukturerade arbete medverkar vi till att överlämna ett samhälle till kommande generationer där de stora miljöproblemen är lösta.

Här kan du vara dig själv och utvecklas utifrån dina förmågor. Det sociala skyddsnätet är starkt. Vi tar hand om varandra och Gagnefs kommun bidrar med insatser som stärker dina möjligheter att leva ett självständigt liv.

Gagnefs kommun använder de ekonomiska resurserna på ett effektivt sätt. Långsiktig ekonomisk planering gör att varje generation ansvarar för sina avtryck i samhället.

Vi använder våra resurser klokt och arbetar systematiskt med ständiga förbättringar.

Kommunfullmäktiges övergripande mål

Invånar-/ brukarperspektiv

- I Gagnefs kommun kan man bo, leva och verka tryggt och säkert dygnet alla timmar – överallt.
- I Gagnefs kommun lever invånarna ett oberoende och självständigt liv där individens egna resurser tas till vara. Stöd, vård och omsorg ges utifrån den enskildes behov.
- Gagnefs kommun är öppen, tillgänglig och jämlik där det är enkelt att ta del av kommunens tjänster.
- I Gagnefs kommun är förutsättningarna goda för lärande i livets alla skeden.

Medarbetarperspektiv

- I Gagnefs kommun samverkar medarbetarna över förvaltningsgränserna och känner arbetsglädje och delaktighet.

Ekonomiskt perspektiv

- I Gagnefs kommun bedrivs verksamheterna ansvarsfullt och kostnadseffektivt.

Utvecklingsperspektiv

- I Gagnefs kommun finns trivsamt boende för alla generationer i attraktiva miljöer.
- I Gagnefs kommun uppmuntras nytänkande, entreprenörskap och främjas allas möjlighet till arbete och meningsfull sysselsättning.
- Gagnefs kommun är en professionell samarbets- och samverkanspartner som ser möjligheter före hinder.
- Gagnefs är en ekologiskt hållbar kommun där det är enkelt att vara miljövänlig.

Förutsättningar och verksamhetens finansiering

Skattesats

Budgeten bygger på en oförändrad skattesats på 22,54%.

Skatte- och utjämningsintäkter samt befolkningsutveckling

Skatte- och utjämningsintäkter	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
<i>Skatteintäkter</i>	462 810	477 506	494 162	509 159
<i>Intäkts-/kostnadsutjämning</i>	118 601	120 062	121 041	124 389
<i>LSS utjämning</i>	989	3 683	3 683	3 683
<i>Fastighetsavgift</i>	26 500	26 500	26 500	26 500
Summa skatte o utjämning	608 900	627 751	645 386	663 731

Kommunen fortsätter att växa. Befolkningen vid årsskiftet 2017/2018 uppgick till 10 241 personer. Motsvarande siffra för 2016/2017 är 10 175 personer vilket innebär en ökning med 66 personer. I budgetunderlaget beräknas befolkningen öka med 32 personer till 10 273. Beräkningen är gjord utifrån befolkningen den 1 november 2017 plus befolkningsprognosens utvecklingskurva. I beräkningen ingår det generella statsbidraget för flyktingar som utgår under perioden fram till 2020. Bidraget är en del av regeringens 10 miljarderna till välfärden, och fördelas årligen utifrån kommunens åtagande för flyktingar. Beloppet bokförs som ett generellt statsbidrag, men har inte räknats med i underlaget för målet om 2 % överskott.

Ekonomiska förutsättningar för planperioden

Gagnefs kommun är en relativt liten ekonomisk enhet med begränsade möjligheter att följa den ekonomiska utvecklingen i vår omvärld. Utifrån detta har kommunen valt att förlita sig på den bevakning som genomförs av Sveriges kommuner och landsting (SKL) och de intäkts- och kostnadsprognoser som SKL presenterar. Dessa prognoser ligger till grund för kommunens budgetförutsättningar.

SKL spådde i sin februariprognos en löneutveckling nästa år på 3,2 % vilket inkluderar löneglidning. Utifrån detta har kommunen valt att sätta utrymmet för kompensation till nämnderna för höjda löner till 2,5 % för 2019. Eventuell löneglidning hanteras utanför denna avsättning. Det innebär att ett utrymme finns för avtalsenliga lönehöjningar samt begränsade satsningar på valda grupper. I kommunens budget har vi inte kompenserat nämnderna för lönehöjningar på grund av löneglidning. Lönehöjningarna budgeteras i en central pott och nämnderna kommer under 2019 att kompenseras från denna pott för faktiska utfall av lönehöjningarna.

När det gäller prishöjningar anger SKL:s februariprognos en ökning med 2,9 %. Under de senaste åren har dock de faktiska prishöjningarna varit lägre än prognostiserad och kommunen väljer därför att kompensera nämnderna med 2,5 %. Denna kompensation återfinns i respektive nämnds ram.

Ökning i %	2016	2017	2018	2019	2020	2021
SKL:s prognos (18:5)						
<i>Timlönekostnad</i>	2,4	2,5	2,9	3,2	3,4	3,4
<i>Inflation (SKL)</i>	1,4	2,0	1,8	1,9	2,1	2,0
<i>Realt skatteunderlag</i>	2,5	1,5	1,1	0,6	- 0,1	0,7
SKL:s Prisindex för kommunal verksamhet (SKL 18:5)						
<i>Arbetskraftskostnader</i>	3,7	3,6	3,2	3,0	3,7	3,3
<i>Övrig förbrukning</i>	0,7	2,2	2,1	2,3	2,6	2,6
Kommunens budgetförutsättningar						
<i>Lönehöjningar</i>	2,6	3,2	2,5	2,5	3,4	3,4
<i>Övrig förbrukning</i>	1,0	1,5	0,0	2,3	1,9	2,0
<i>Internränta</i>		2,5	2,4	1,50	1,50	1,50

Budget lönehöjningar

Nämndernas budgetar är räknade utifrån den lönenivå som gäller hösten 2018, dvs efter lönerörelsen 2018. Medel för detta har inkluderats i nämndernas budgetramar. Medel för lönerörelsen 2019 kommer att fördelas när utfallet är känt.

Kapitalkostnader

För 2019 är samtliga kapitalkostnader centralt budgeterade. Under de senaste åren har kommunen tillämpat en blandmodell där kapitalkostnaden delvis varit centralt budgeterad och delvis budgeterade på verksamheterna. Detta har lett till verksamheterna har haft svårare att löpande följa upp sina kostnader. För att underlätta kostnadsuppföljningen placeras hela kapitalkostnadsbudgeten centralt i kommunstyrelseförvaltningen. Budgeten kommer löpande under året att fördelas ut till verksamheter vart efter investeringar görs. Då dessa kostnader kan vara svåra att prognostisera är förhoppningen att denna modell ökar träffsäkerheten i nämndernas prognoser.

Budgeten bygger på beräkning av kapitalkostnader för redan genomförda investeringar per 2017-12-31. För investeringar som genomförs 2018 och 2019 samt följande år bygger budgeten på en prognos för tillkommande kapitalkostnader som utgår från beslutade och planerade investeringar.

Kapitalkostnaderna består av internräntor och avskrivningar. Internräntan för 2019 är satt till 1,50 % i enlighet med SKL:s cirkulär 18:5. Det är en sänkning med 0,25 % jämfört med föregående år. Detta är en bra bit över kommunens prognosticerade räntekostnad för 2019 som i augusti 2018 uppskattas till 0,90 %. Internräntan har ingen faktisk påverkan på nämndernas ramar, utan är en intern transaktion. Syftet med internräntan är att göra nämndernas kostnader jämförbara med andra kommuner. Kommunen skulle kunna välja att tillämpa en egen internränta utifrån kommunens egna faktiska lånekostnader. Uppfattningen är dock att den bästa jämförbarheten uppstår genom att vi tillämpar samma internränta som många andra kommuner i Sverige, nämligen den av SKL föreslagna 1,50 %. Denna bedömning kan bli annorlunda om det i framtiden visar sig att ett stort antal kommuner går över till att tillämpa en egen beräknad internränta.

Upplåning och låneskuld

Låneskuldutveckling (mnkr)	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Låneskuld vid årets början	-500,0	-527,4	-548,7	-594,4
Årets överskott	10,7	12,5	12,9	13,3
Årets investeringar	-35,9	-48,5	-75,0	-25,0
Årets avskrivningar	22,8	24,6	26,4	27,8
Lånebehov dotterbolag	-25,0	-10,0	-10,0	-10,0
Lånebehov	-27,4	-21,4	-45,7	6,1
Låneskuld vid årets slut	-527,4	-548,7	-594,4	-588,4
Del av skuld som avser dotterbolag	303,7	313,7	323,7	333,7
Del av skuld som avser kommun	-223,7	-235,1	-270,8	-254,7

Tabellen visar hur låneskulden kommer att utvecklas enligt de förutsättningar som är kända. För 2018 utgår vi från att verksamheten klarar driftsbudgeten och att kommunen klarar det budgeterade resultat på 10,7 mnkr. För investeringar och avskrivningar utgår beloppen från den prognos som ligger till grund för beräkningarna av kapitalkostnaderna i budget. För budgetåren utgår vi från att den lagda budgeten följs. Investeringarna bygger på investeringsbudget 2019. Tabellen tar hänsyn till de lånebehoven i dotterbolagen 2018–2020 som redan har aviserats.

Tabellen visar att låneskulden kommer att öka under åren 2018 – 2020 och kommer sjunka under 2021. Den kraftiga skuldökningen 2020 beror på att vi i prognosen räknar med att den planerade skolan/förskolan i Bäsna färdigställs under det året.

Beslut om låneram fattas genom ett särskilt beslut *Ramar för in- och utlåning i Gagnefs kommunkoncern* i enlighet med kommunens *Finanspolicy*. Ett separat beslut om denna låneram kommer att tas i anslutning till budgetbeslutet.

Enligt kommunens finanspolicy ska räntan som dotterbolag betalar till kommunen bygga på genomsnittlig ränta för kommunens låneportfölj, kompletterat med en räntemarginal som fastställs i *Ramar för in- och utlåning i Gagnefs kommunkoncern*. Marginalen föreslås 2018 ligga kvar på 0,4 % (40 räntepunkter).

Överskottskrav och effektiviseringsbehov 2020 och 2021

Budgeten bygger på att det finansiella målet om ett överskott som motsvarar 2 % av skatte- och utjämningsintäkterna ska nås varje år.

För 2020 och 2021 har kostnadsbehovet räknats utifrån oförändrad verksamhet från 2019. Kostnadshöjningar har räknats utifrån budgetförutsättningarna i tabellen ovan. Skatte- och utjämningsintäkter har räknats utifrån SKL:s senaste skatteprognos (SKL 18:37) och kommunens mest aktuella befolkningsprognos.

Om en balanserad budget ska nås dessa år behövs besparingar göras på 4,3 mnkr år 2020 och ytterligare 10,9 mnkr år 2021. I nämndernas ramar för dessa år har detta besparingsbehov fördelats utifrån nämndernas totala ramar.

Finansiella mål

I kommunens Riktlinjer för god ekonomisk hushållning finns en redogörelse för kommunens långsiktiga finansiella mål. De finansiella delmålen för budgetåret beslutas som en del av kommunens budgetbeslut.

Långsiktiga finansiella mål

- Kommunen ska varje år uppnå ett överskott på 2 % räknat som andel av "summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning" inklusive eventuell balanskravsutjämning.
- Kommunen ska uppnå positivt eget kapital inklusive pensionsförpliktelser senast 2024.
- Kommunkoncernens låneskuld per invånare får inte överstiga 60 tkr under perioden fram till 2024 och ska vara under 45 tkr per invånare år 2024.
- Kommunkoncernens soliditet exklusive pensionsförpliktelser får inte understiga 20 % under perioden fram till 2024 och ska vara över 27 % år 2024.

Finansiella delmål för 2019

Kommunen ska uppnå ett överskott på 2 % i enlighet med det långsiktiga finansiella målet.

Kommunkoncernens låneskuld får inte överstiga 60 tkr per invånare vid årets slut.

Kommunkoncernens soliditet får inte understiga 20 % vid årets slut.

(Soliditetsmålet följs endast upp vid årsbokslut.)

Satsningar och effektiviseringar driftbudget 2019

Nedanstående tabell redovisar de ramförändringar som tilldelats respektive nämnd utöver de uppräkningsramar som återfinns under rubriken *Ekonomiska förutsättningar för planperioden*. Dessa är alltså att betrakta som extra ramanslag utifrån nämndernas behovsbeskrivningar.

Satsningar	per nämnd (tkr)
<i>Kommunstyrelsen</i>	1 685
<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>	3 400
<i>Socialnämnden</i>	3 810
<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>	485
<i>Tekniska nämnden</i>	0
<i>Miljö- och byggnadsnämnden</i>	0
Summa alla nämnder	9 380

Med start 2019 förväntas konjunkturen mattas av och tillväxten i skatteunderlaget kommer därmed inte att öka i samma takt som de senaste åren. För att möta detta kommer 0,5 % av varje nämnds bruttokostnader exklusive interna kostnader samt kapitalkostnader att räknas av från respektive nämnds ram. Tekniska nämnden är undantagen då denna nämnd under 2019 kommer genomföra en organisationsförändring och eventuella förändringar av budgetramen genomförs först när den nya organisationen är på plats.

Effektivisering	per nämnd (tkr)
<i>Kommunstyrelsen</i>	-393
<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>	-1 326
<i>Socialnämnden</i>	-1 141
<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>	-70
<i>Tekniska nämnden</i>	0
<i>Miljö- och byggnadsnämnden</i>	-33
Summa alla nämnder	-2 963

Nämnder

Budget och anslag	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsanslag nämnder (tkr)				
<i>Kommunstyrelse</i>	-78 342	-106 001	-108 365	-111 276
<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>	-269 715	-270 619	-278 655	-284 677
<i>Socialnämnden</i>	-213 352	-214 035	-222 369	-227 627
<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>	-15 422	-16 021	-16 227	-16 502
<i>Tekniska nämnden</i>	-11 004	11 738	11 348	11 016
<i>Miljö- och byggnadsnämnden</i>	-4 837	-4 778	-4 973	-5 119
<i>Kommunfullmäktige</i>	-2 456	-2 408	-2 225	-2 273
Summa driftsanslag nämnder	-595 128	-602 124	-621 466	-636 458
Finansförvaltningen	605 843	614 630	634 374	649 732
Budgeterat resultat	10 714	12 506	12 908	13 274
Investeringsanslag (tkr)				
<i>Kommunstyrelse</i>	-2 300	-1 000		
<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>	-4 700	-4 125		
<i>Socialnämnden</i>	-1 500	-1 650		
<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>	-150	-225		
<i>Tekniska nämnden</i>	-22 490	-41 500		
<i>Miljö- och byggnadsnämnden</i>				
<i>Kommunfullmäktige</i>				
<i>Plan investeringsanslag 2020-2021</i>			-75 000	-25 000
Summa investeringsbudget	-31 140	-48 500	-75 000	-25 000

Finansförvaltningen

Finansförvaltningen	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Sammanfattning (tkr)				
<i>Verksamhetens kostnader</i>	-8 557	-13 549	-10 483	-10 739
<i>Skatteintäkter</i>	462 810	477 506	494 162	509 159
<i>Utjämnning och generella st</i>	119 590	123 745	124 724	128 072
<i>Kommunal fastighetsavgift</i>	26 500	26 500	26 500	26 500
<i>Finansiella intäkter</i>	4 884	4 901	6 213	6 712
<i>Finansiella kostnader</i>	-5 854	-4 473	-6 742	-9 971
Summa Finansförvaltning	605 843	614 630	634 374	649 733

Kommunstyrelsen

Nämndens uppdrag

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens centrala förvaltning. I förvaltningen ingår personalavdelningen, ekonomiavdelningen och kommunikationsavdelningen. Styrelsen ansvarar för de flesta verksamheter som bedrivs av externa parter och i samarbete med andra kommuner.

Kommunstyrelse	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsanslag (tkr)	-78 342	-106 001	-108 365	-111 276
Investeringsanslag (tkr)	-2 300	-1 000	0	0

Förutsättningar för verksamhetsåret

Utgångsläge	Budgeten bygger i stort sett på en oförändrad budgetram i jämförelse med innevarande år förutom att utvecklings- och kvalitetsledare har tillkommit. Det är en ny funktion som ska arbeta kommunövergripande och medel ska tillföras där.
Volymförändring	En satsning görs på en funktion som Verksamhetsutvecklare för digitalisering/kommunikation. Tilldelade medel för detta uppgår till 1 185 tkr. Bakgrunden är att kommunen beslutat utveckla arbetet med digitalisering, bl a pekas på detta i den nyligen antagna Visionen för Gagnefs kommun.
Utvecklingsmedel	Inom kommunledningens driftbudget finns 2 500 tkr avsatta till utvecklingsinsatser.
Satsningar	En satsning görs på Verksamhetsutvecklare för att införa heltid som norm i kommunen. Den beräknade kostnaden för tjänsten uppgår till 650 tkr årligen.
Investeringar	Kommunstyrelsens investeringsmedel går främst till fiberutbyggnad.
Kapitalkostnader	I budgetramen för 2019 ingår kommunens samlade kapitalkostnader vilket summerar till 24 600 tkr.

Barn- och utbildningsnämnden

Nämndens uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för och driver kommunens förskole- och grundskoleverksamhet samt kommunens kostnhet. Nämnden ansvarar även för gymnasieskoleverksamheten som köps av andra kommuner och friskolor.

Barn- och utbildningsnämnden	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsanslag (tkr)	-269 715	-270 619	-278 655	-284 677
Investeringsanslag (tkr)	-4 700	-4 125	0	0

Förutsättningar för verksamhetsåret

Utgångsläge

Nämndens budgetförslag bygger på i huvudsak prognoser för antalet barn i förskola och fritidshem, elevutveckling i grundskola, särskola och gymnasiet. Prognoserna utgör grund för den resursfördelning som görs utifrån fastställda nyckeltal för respektive verksamhet. Utöver den generella resursfördelningen fördelas riktade resurser till barn och elever med särskilda behov.

Förslaget för 2019 bygger på en nästan oförändrad budgetram i jämförelse med innevarande år. Undantaget gäller grundskolan som tilldelas 1 986 tkr för att kunna bibehålla de aktuella nyckeltalen. Gymnasiets budget utökas med 1 900 tkr. En mindre ökning i förskolan ger en utökning på 400 tkr och även fritids får en volymökning som innebär ökning av budgetramen med 300 tkr. Ytterligare volymförändringar och utvecklingsbehov kommer att behöva finansieras i den befintliga ramen för 2019 antingen i form av besparingar eller effektiviseringar.

Förskolan

I ramen 2019 prognosticeras att behovet av barnomsorgsplatser ökar med fyra barn i snitt vilket innebär en ramökning med 400 tkr. Antalet barn i den kommunala förskolan kommer att öka med ca 20 barn, i och med nedläggningen av den fristående förskolan Skadume i Kyrkbyn. Ca tio barn kommer att gå i fristående förskola eller kommunal förskola i annan kommun.

Efterfrågan av extra resurser för barn med särskilda behov ökar kontinuerligt. I budgeten finansieras 3,0 tjänster.

Grundskolan

Prognosen 2019 visar en ökning av antalet elever i kommunen med 44 elever. Detta innebär en utökning utifrån nyckeltalet med 3,2 tjänst. Budgeten kommer att förstärkas med motsvarande i ramen.

Fritidshem

Prognosen av antalet fritidselever visar på en ökning med ca 15 barn vilket medför ökade kostnader med ungefär 300 tkr.

Obligatorisk grundskola

Elevprognos på sär- och träningsskolan för kommande läsår visar på ett minskat antal elever och en reduktion av budgeten med 1 200 tkr.

Gymnasieskola

2019 ökar antalet elever och budgeten kommer att utökas med 1 900 tkr. Den interkommunala kostnaden har ökat med 6% mellan 2017–2018.

IM-program	Under 2018 har antalet IM språk elever stadigt minskat. Hösten 2018 är det endast fyra elever på IM ind. och ca 20 elever på IM språk. Organisationen anpassas utifrån elevunderlaget.
Särgymnasium	I snitt kommer kommunen att ansvara för nio elever. Flera av dessa elever har ett omfattande behov av särskilt stöd vilket gör att kostnaderna inte kommer att minska. Nivån avseende den interkommunal ersättning räknas hålla sig inom de allmänna ramuppräknarna. Kostnaderna kommer att öka med ca två miljoner kronor jämfört med budget 2018. Kostnadsökningen finansieras till del av minskade kostnader inom grundsärskolan på 1,2 miljoner kronor. Resterande kostnadsökning, 800 tkr är ofinansierad.
Vuxenutbildning	Antalet elever inom SFI har ökat något och vi ser en fortsatt långsam ökning under 2019. Detta kommer att hanteras i den befintliga budgeten för vuxenutbildningen. Det är en fortsatt hög efterfrågan på utbildning inom omvårdnadsprogrammet. Budgetberedningen har inte tagit hänsyn till förvaltningens äskande över en utökning med en tjänst. Kommunen har enligt lagstiftning från 1 januari 2017 skyldighet att erbjuda både grundläggande vuxenutbildning och kompletteringsutbildning för högre studier. Även kraven på att anordna regional yrkesutbildning i samverkan med övriga kommuner ökar. Skolverket lämnar statsbidrag på en del men kräver att kommunen är medfinansiär.
Musik- och dansskola	Oförändrad budget.
Kostenheten	2019 räknas med en oförändrad ram till kostenheten.
Investeringar	Kostenheten tilldelas en investeringsram på sammanlagt 825 tkr. Ett anslag på 2 100 tkr räknas till inköp av möbler och inventarier. För investeringar av elevdatorer i grundskolan har tilldelats 700 tkr och för IT i förskolan är anslaget 500 tkr. Detta ger en sammanlagd summa på 4 125 tkr för investeringar i förvaltningen.

Socialnämnden

Nämndens uppdrag

Nämnden ansvarar för kommunens särskilda boenden, anhörigstöd, hemtjänst, hemsjukvård, individ och familjeomsorg, Familjens hus, LSS verksamhet, biståndsbedömning, integration samt arbete och utveckling.

Socialnämnden	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsanslag (tkr)	-213 352	-214 035	-222 369	-227 627
Investeringsanslag (tkr)	-1 500	-1 650	0	0

Förutsättningar för verksamhetsåret

Utgångsläge

Verksamheten kommer inte att hålla den ekonomiska ramen 2018. Inför året fick förvaltningen krav på kostnadsminskningar på 8,2 mnkr. Av dessa har man klarat 5,6 mnkr. Socialnämnden lämnar en prognos per 30 april 2018 som är 12 mnkr sämre än budget. Då verksamheten inom socialförvaltningen till stor del är lagstyrd är det svårt att lägga prognos så tidigt på året. Inför 2018 gjordes ett antal effektiviseringar för att verksamheten skulle vara i balans inför 2018 men nya utmaningar har dykt upp i form av ett antal nya ärenden inom LSS och IFO och dagverksamheten för personer med demens har utökats. Några av de åtgärder som planerats för budget i balans 2018 har dock inte fått effekt än. Dock har ramen ökat med cirka 4,2 mnkr till 2019.

Kostnadsminskningar inför 2018 inom äldreomsorgen var totalt 5,3 mnkr. HSL-organisationen är inne i ett ansträngt läge gällande bemanningen, vilket inneburit extra kostnader. Prognosen för äldreomsorgen visar ett underskott på 3,3 mnkr. HSL minskade sin budget till 2018 med 2 mnkr. Prognosen för 2018 är 700 tkr sämre än budget.

Inom IFO minskade budgeten med 1,9 mnkr i budgeten 2018. Verksamheten har stabiliserat sig och de sista konsulterna avslutades första kvartalet. Dock ökar kostnaderna för ekonomiskt bistånd och vuxenplaceringar. Prognosen visar ett underskott på 1,5 mnkr.

Inom LSS har antalet ärenden ökat, en del av dessa beror på att försäkringskassan blivit mer restriktiv i sin bedömning i assistansärenden och kommunen blir då ansvarig samt att kommunen har tagit över några omfattande ärenden från andra kommuner. En minskning av verksamhetens budget gjordes inför året med 1,2 mnkr. Prognosen för året visar ett underskott på 5,4 mnkr.

EKB-verksamheten (Ensamkommande barn) har genomgått stora förändringar under 2018 i form av minskning av antalet ungdomar och minskning av personal. Stinsen (HVB-hem) har ett hyreskontrakt för hela året men verksamheten avslutades under 2017, men kostnaden finns kvar. 2018 års prognos visar på ett underskott med 1,6 mnkr.

Inför budget 2019 har socialförvaltningen ett behov av att utöka budgeten med cirka 7, 8 mnkr, på grund av volymökningar och verksamhetsutveckling som måste ske under året.

Befolkningsutveckling

Befolkningsprognosen visar på en ökning av antalet personer i åldern 65 år och äldre med 100 personer (4,3 %) fram till planperiodens slut år 2019. Befolkningsökningen kommer sannolikt att innebära volymökningar för äldreomsorgens verksamheter. Enligt befolkningsprognosen kommer antalet äldre över 80 år att öka med 235 personer (40 %) fram till år 2025.

Särskilda boenden, hemtjänst samt externa placeringar	Utvecklingen inom särskilda boendeformer går mot att de som flyttar in är allt äldre och har omfattande vårdbehov. Konsekvensen av det är att hemtjänsten får hantera större och mer komplicerade ärenden i ordinärt boende än tidigare. Det gör att vården är mer omfattande och ställer krav på högre kompetens gällande medicinska insatser och avancerad omsorg, vilket ökar kravet på eventuellt högre bemanning.
Boendestruktur för äldre	Behovet av bostäder anpassade för äldre kommer att vara mycket stort under en lång tid framöver. Det kommer att vara omöjligt att lösa behovet enbart genom en enda insats. Det behövs många olika åtgärder, samverkan och nytänkande, både i nyproduktion och i det befintliga bostadsbeståndet. Avgörande är att det planeras för mellanboendeformer/ trygghetsboenden som inte kräver biståndsbedömning, i syfte att minska behovet av särskilda boenden. Under 2018 arbetar man med att effektivisera och höja kvalitén på särskilda boenden, som ett led i arbetet mot budget i balans 2019.
Hemtjänst	Hemtjänsten ska ge personer med olika funktionsnedsättningar möjligheten att klara sin livsföring i det egna boendet. Hemtjänstinsatser ges i hela kommunen dygnet runt. Volymen i hemtjänsten har minskat under året och effektiviteten har ökat. Prognosen för 2018 visar ett överskott på 1,9 mnkr.
Kommunal sjuk- och hälsovård, rehab	Det har varit svårt att rekrytera både tillsvidareanställda och vikarier till tjänster inom hälso- och sjukvården under året. Sjuksköterskeorganisationen är inne i en omställningsprocess gällande ett bättre och effektivare arbetssätt och schema.
Övrig äldreomsorg	Hittills i år har socialförvaltningen inte betalat något för medicinskt färdigbehandlade eller externa placeringar. Korttidsplatserna har tagits bort och samarbetet mellan hemsjukvård, hemtjänst, vårdcentralen och slutenvården har ökat i samband med att den nya lagen Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård som trädde ikraft januari 2018.
Integration	Hittills i år har inga ensamkommande ungdomar mottagits i Gagnefs kommun. En anpassning av verksamheten på grund av minskningen av ensamkommande ungdomar har gjorts under 2018. Bostadstillgången för att klara flyktmottagandet är i år tillfredsställande. Förutsättningen för budget är att verksamheten bedrivs inom ramen för de ersättningar kommunen får från Migrationsverket. Med de förändringar som gjorts i ersättningssystemet och minskning av ungdomar blir det svårt att beräkna hur EKB-verksamheten klarar sin budget 2019.
LSS-verksamheten	LSS-verksamheten har ökat under 2018 och budgeten för 2019 är inte i paritet med behovet. Har under 2018 gjort äskande att utöka budgeten men har ej fått någon utökning av budgeten.
IFO-Verksamheten	IFO-verksamheten arbetar med att fler ärende ska bli hemmaplanslösningar samt tidiga insatser för att klara budget i balans 2019. En ökning med 350 tkr görs i budget 2019 för avtal som gjorts med andra kommuner.
Investeringar	Investeringarna för 2019 går till största delen till att möta välfärdsutmaningen genom att växla om till mer digital teknik. Att installera WIFI i alla boende har pågått sedan 2017 och under 2019 inleder socialförvaltningen sista steget i den satsningen. Utveckling av system, verktyg och processer för att växla om till ett

mer digitalt arbetssätt tar ännu ett steg. Till digitaliseringen har 1 150 tkr är avsatts.

Investeringar för inventarier för 2019 beräknas till 500 tkr.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens uppdrag

Nämnden ansvarar för kommunens bibliotek och allmänculturverksamhet, kommunens fritidsgårdar och fritidsverksamhet samt för kommunens samarbete med frivillig- och kulturorganisationer.

Kultur- och fritidsnämnden	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsanslag (tkr)	-15 422	-16 021	-16 227	-16 502
Investeringsanslag (tkr)	-150	-225	0	0

Förutsättningar för verksamhetsåret

Utgångsläge	Nämnden förväntas hålla sin budget 2018.
Biblioteken	Under hösten 2018 och våren 2019 kommer skolbiblioteksverksamheten att ses över i samarbete med rektorsgruppen för grundskolan.
Fritid	Några större investeringar kommer att göras av en eller två föreningar i kommunen under 2019. Nämnden har föreslagit en utökning av budgeten för investeringsbidrag för att kunna stödja föreningarna i sina satsningar.
Kultur	Under slutet av 2018 eller början av 2019 skrivs avtal med ny samarbetspartner för drift av Ottilia Adelborgmuseet.
Fritidsgårdar	Fritidsgårdsverksamheten förväntas inte förändras i någon större utsträckning under 2019.
Effektiviseringar	Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar fortlöpande med verksamhetsutveckling och effektiviseringar. Under 2019 kommer riktlinjerna för bidrag till studieförbunden att ses över. Under 2019 kommer en satsning på kompetensutveckling att genomföras inom förvaltningen för att ytterligare höja kvalitén inom verksamheterna.
Investeringar	Nämnden har begärt 225 tkr till investeringar i 2019 års budget för inventarier till fritidsgårdarna samt inköp av konst till Gagnefs kommuns konstsamling.

Tekniska nämnden

Nämndens uppdrag

Tekniska nämnden förvaltar kommunens fastigheter samt ansvarar för gatu-, trafik-, mark-, beredskap-, handikapps- och säkerhetsfrågor i kommunen.

Tekniska nämnden	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsanslag (tkr)	-11 004	11 738	11 348	11 016
Investeringsanslag (tkr)	-22 490	-41 500	0	0

Förutsättningar för verksamhetsåret

Utgångsläge

Nämndens budgetförslag bygger på 2018 års budget med en ramökning på 300 tkr.

Under många år har en av fastighetssköterna, vars huvuduppgift är att sköta byggnader, även haft stora områden att ploga snö och sanda. Detta har medfört ett minskat underhåll på våra byggnader vintertid. För att ha möjlighet att utföra ett tillfredställande underhåll utökas driftbudgeten med 300 tkr.

Nämnden fortsätter att arbeta efter underhållsplanen. I budgetförslaget läggs ca 7,25 mnkr på underhåll av byggnader vilket motsvarar ca 120 kr/kvm. I detta ingår 1,5 mnkr för Djurås skolan.

Investeringar

Av nämndens investeringsbudget (23 mnkr) investerar fastighetsavdelningen ca 13 mnkr i byggnader, 1,5 mnkr. i pedagogiska utemiljöer och ca 1 mnkr. för utbyte av maskiner och fordon. Nämnden behöver också köpa in tillfälliga lokaler för 3 mnkr. Som ska användas i samband med renoveringar.

Gata och mark investerar 5,2 mnkr. i vägar, vägbelysning, lekplatser och bryggor. 2 mnkr. av Gata och Marks investeringar används till inköp av mark för exploateringsändamål.

Lokalvården behöver byta ut maskiner och investerar därför 300 tkr.

Miljö- och byggnadsnämnden

Nämndens uppdrag

Miljö- och byggnadsnämndens uppgift är att verka för att människor och miljö skyddas från ohälsa och skadlig miljöpåverkan. Nämnden ansvarar också för den fysiska planeringen i kommunen liksom tillsyn över byggnadsverksamheten. Nämnden är en myndighetsnämnd som har att övervaka att plan- och bygglagen, miljöbalken och livsmedelslagen med flera lagstiftningar efterföljs.

Miljö- och byggnadsnämnden	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsanslag (tkr)	-4 837	-4 778	-4 973	-5 119
Investeringsanslag (tkr)	0	0	0	0

Förutsättningar för verksamhetsåret

Utgångsläge Verksamheten förväntas klara budget för 2018. Budgetram för 2019 är oförändrad jämfört med 2018.

Plan och bygg Bygglovssidan behöver administrativt stöd. Detta ska ske genom mer stöd från registraturen (kommunstyrelseförvaltningen) samt satsning på införande av e-tjänster (kommunstyrelseförvaltningen). Rekrytering av ny stadsarkitekt ska ske på pensionsavgång. Översiktsplanarbetet har startat och kommer att pågå under 2019 samt framöver.

Miljöskydd Översiktsplanarbetet och framtagande av VA-plan (vatten- och avloppsplan) kommer att ta resurser från det löpande arbetet med miljötillsynen.

Hållbar utveckling Den begränsade verksamheten under rubriken "Hållbar utveckling" avsätter medel till Naturvårdsfonden och delar varje år ut ett miljöpris.

Investeringar Nämnden har inga investeringar i 2019 års budget.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsanslag (tkr)	-2 456	-2 408	-2 225	-2 273
Investeringsanslag (tkr)	0	0	0	0

Inom kommunfullmäktiges verksamhet finns även budget för revisionen, valnämnden och överförmyndaren.

Investeringar

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Tekniska nämnden			
Maskiner och fordon	1 000		
Värme och ventilation	500		
Ombyggnation ventilation	500		
Energieffektivisering	1 500		
Löpande invest/renoveringar	4 500		
Pedagogiska utemiljöer	1 500		
Förskola D-F	18 000		
Moduler skola	7 000		
Nya förrådet	3 500		
Vägar/belysning	2 000		
Bryggor	200		
Allmänna lekplatser	1 000		
Lokalvård	300		
Investering tekniska	41 500		
Kommunstyrelsen			
Fiberutbyggnad	1 000		
Investering KS	1 000		
Barn- och utbildningsnämnden			
Möbler och inventarier	2 100		
Elevdatorer grundskolan	700		
IT förskolan	500		
Utrustning storkök	825		
Investering BUN	4 125		
Socialnämnden			
Inventarier	500		
Nätverk	250		
Teknik o digitalisering	900		
Investering socialnämnden	1 650		
Kultur- och fritidsnämnden			
Inventarier fritids	75		
Konst	150		
Investering KoF	225		
Totala investeringar	48 500	75 000	25 000

I budgeten har avskrivningskostnader budgeterats inom kommunstyrelsens förvaltning. Budgeten bygger på en bedömning av när investeringen kan vara genomförd och kan aktiveras. Budget kommer att fördelas till nämnderna när investeringarna är genomförda och aktiverade. Budget för internränta kommer även att fördelas, men ingen driftskostnad uppstår av internränta och därför budgeteras denna succesivt. Investeringssummorna för 2020 och 2021 är endast tentativa, och indikerar de investeringssummor som ligger till grund för beräknade kapitalkostnader dessa år.

Resultatbudget

Resultatbudget (tkr)	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2019	Plan 2020
Verksamhetens intäkter	130 529	76 804	72 990	73 100	73 831
Verksamhetens kostnader	-680 897	-652 937	-664 062	-678 650	-693 228
Avskrivningar	-31 645	-22 581	-24 600	-26 400	-27 800
Verksamhetens nettokostnader	-582 013	-598 714	-615 672	-631 950	-647 197
Skatteintäkter	464 400	462 810	477 506	494 162	509 159
Generella statsbidrag och utjämning	136 809	147 084	150 245	151 224	154 572
Finansiella intäkter	5 973	5 466	4 901	6 213	6 712
Finansiella kostnader	-6 678	-4 018	-4 473	-6 742	-9 971
Årets resultat	18 491	12 628	12 507	12 907	13 275
Resultatmått 2 % av skatter o bidrag ¹⁾	12 024	11 940	12 506	12 908	13 275

¹⁾ Resultatmättet utgår från skatter och bidrag exklusive det särskilda bidrag som kommunerna under 2018-2021 får från staten och som utgår från antal flyktingar kommunen mottagit. Detta bokförs som ett generellt statsbidrag men ingår inte i beräkningen av resultatmättet.

Balansbudget

Balansbudget (tkr)	Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Tillgångar					
<i>Anläggningstillgångar</i>	758 742	796 350	830 250	888 850	896 050
<i>Omsättningstillgångar</i>	86 552	79 589	77 616	77 616	77 616
Summa tillgångar	845 293	875 938	907 865	966 465	973 665
Eget kapital och skulder					
<i>Eget kapital</i>	-231 177	-243 805	-256 311	-269 219	-282 494
<i>Därav årets resultat</i>	-18 635	-12 628	-12 506	-12 908	-13 275
<i>Avsättningar</i>	-2 131	-5 168	-5 035	-4 964	-4 944
<i>Långfristiga skulder</i>	-500 907	-515 887	-535 441	-581 204	-575 149
<i>Kortfristiga skulder</i>	-111 077	-111 077	-111 077	-111 077	-111 077
Summa eget kapital o skulder	-845 293	-875 938	-907 865	-966 465	-973 665

Sammanfattning av beslutspunkter

Förslag till kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige

1. Fastställa "Verksamhet och budget 2019-2021" som kommunens budgetdokument för perioden.
2. Fastställa de resultat- och balansbudgetar som ingår i dokumentet som kommunens budget för perioden.
3. Fastställa de ekonomiska anslag och ramar för kommunens nämnder som föreslås i "Verksamhet och budget 2019-2021" till totalt 602 124 tkr kronor år 2019 enligt följande fördelning

Anslag (tkr)	Budget 2019
Kommunstyrelse	106 001
Barn- och utbildningsnämnden	270 619
Socialnämnden	214 035
Kultur- och fritidsnämnden	16 021
Tekniska nämnden	-11 738
Miljö- och byggnadsnämnden	4 778
Kommunfullmäktige	2 408
S:a Anslag	602 124

4. I kommunstyrelsens ram ingår ett anslag på 9 796,8 tkr som avser lönehöjningar som blir effekt på budget 2019 av lönerörelserna 2018 och 2019 för personal i kommunens alla verksamheter. Denna ram får fördelas till övriga nämnder i enlighet med lönerörelsernas utfall utan ytterligare beslut i kommunfullmäktige.
5. Fastställa ett anslag till investeringar år 2019 på 48 500 tkr enligt följande fördelning

Investeringsanslag (tkr)	Budget 2019
Kommunstyrelse	-1 000
Barn- och utbildningsnämnden	-4 125
Socialnämnden	-1 650
Kultur- och fritidsnämnden	-225
Tekniska nämnden	-41 500
Miljö- och byggnadsnämnden	0
Kommunfullmäktige	0
S:a Anslag	-48 500

6. Fastställa de finansiella delmål 2019 som finns föreslagna i budgetförslaget "Verksamhet och budget 2019-2021".
7. Fastställa de mål för verksamheten: Värdegrund/ förhållningssätt samt vision och strategiska mål som finns föreslagna i budgetförslaget "Verksamhet och budget 2019-2021".